

Tavas tiesības, nokļūstot policijas iecirknī

IETEIKUMI BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM

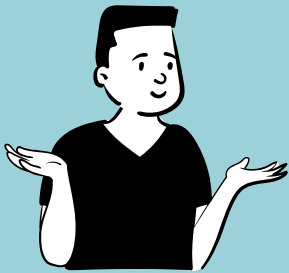
Šajā informācijas lapā sniegta svarīga informācija par tavām tiesībām, atrodoties policijas iecirknī. Tiesības ir brīvības un atbalsts, kas mums visiem ir doti un ko aizsargā likums. Bērniem, kas ir jaunāki par 18 gadiem, dažas tiesības atšķiras no pieaugušu cilvēku tiesībām, tādēļ šajā brošūrā ir izskaidrotas tavas tiesības.

Tas, ka tu zini un izproti savas tiesības, var tev palīdzēt zināt, kad pret tevi izturas godīgi. Ja tu atrodi policijas iecirknī, policijai ir pienākums tevi aizsargāt no apdraudējuma un rūpēties par tavu labsajūtu, pat ja ir pierādījumi, kas liecina, ka tu varētu būt izdarījis kaut ko, lai radītu kaitējumu.

Lūdzu, cik vien iespējams drīz, izlasi šo informācijas lapu. Tā tev palīdzēs pieņemt lēmumus, ja esi nokļuvis policijas iecirknī. Cilvēki, kas tev iedod šo informācijas lapu, piedāvās savu palīdzību tās izlasīšanā un izprašanā. Viņi arī pajautās, vai tu gribētu saņemt citu šīs brošūras versiju, piemēram, citā valodā un vieglāk lasāmu.

1. Tev ir tiesības zināt, kāpēc policijas darbinieki tevi aiztur policijas iecirknī.

2. Tev ir tiesības zināt, kāpēc policijas darbinieki tevi ir atveduši uz policijas iecirkni.

3. Tev jāpasaka policijas darbiniekam savs vārds un uzvārds, adrese, dzimšanas datums un gads, kā arī tava valstspiederība, ja tu to zini. Tie ir vienīgie jautājumi, uz kuriem tev noteikti jāatbild. **Tev ir tiesības neatbildēt uz citiem jautājumiem.**

4. **Tev ir tiesības kādam pateikt, ka atrodies policijas iecirknī.** Policijas darbinieki tev jautās, vai tu vēlies, lai viņi kādam pasaka, ka tu tur atrodies. Tas var būt kāds no tavas ģimenes, tavs partneris, tavs aprūpētājs, tavs draugs vai jebkurš cits cilvēks, ko tu pazīsti. Tev varētu neatļaut sarunāties ar šo cilvēku. Ja esi jaunāks par 16 gadiem un uz tevi attiecas obligātās uzraudzības rīkojums, tev ir tiesības būt kopā ar vēl kādu policijas iecirknī. Tev ir tiesības, ka policijas iecirknī tevi apmeklē kāds no taviem vecākiem vai aizbildnis.

5. **Tev ir tiesības informēt advokātu, ka atrodies policijas iecirknī.**

Policijas darbinieki tev jautās, vai tu vēlies, lai viņi pasaka advokātam, ka tu atrodies policijas iecirknī. Tas var būt tavs paša advokāts, vai arī tev tiks norīkots cits advokāts. Par to nav jāmaksā.

6. **Tev ir tiesības jebkurā laikā runāt ar advokātu privāti.** Par to nav jāmaksā.

7. **Ja tevi noprātina policijas darbinieki, tev ir tiesības uz advokāta klātbūtni.** Par to nav jāmaksā.

8. **Ja esi jaunāks par 16 gadiem, tavā nopratināšanā policijā jābūt klāt advokātam, ja vien tas nevarētu apdraudēt kādu.** Ja tev ir 16 vai 17 gadu un uz tevi attiecas obligātās uzraudzības rīkojums, tavā nopratināšanā policijā jābūt klāt advokātam, ja vien tas nav izņēmuma gadījums.

10. **Tev ir tiesības saņemt ēdienu un dzērienu.** Tev nodrošinās ūdeni. Ja policijas iecirknī uzturēsies ilgāk par četrām stundām, tev piedāvās ēdienu. Policijas darbiniekiem pēc iespējas agrāk tev jāpajautā, vai tev ir īpašas uztura vajadzības.

9. **Ja esi slims vai ievainots, tev ir tiesības saņemt medicīnisko palīdzību, tostarp palīdzību tavai garīgajai veselībai.** Policija tev uzdos jautājumus par tavu veselību un labsajūtu, lai nodrošinātu, ka policijas iecirknī par tevi pienācīgi rūpējas. Noteikti pastāsti policijas darbiniekiem, ja tev ir veselības problēmas, kas var tevi ietekmēt, kamēr tu atrodies policijas iecirknī. Policija varētu lūgt, lai tevi izmeklē medmāsa vai ārsts. Tas tiek darīts, lai nodrošinātu, ka policijas iecirknī par tevi pienācīgi rūpējas. Policijas darbiniekiem tev jāpajautā, vai tev nepieciešams runāt ar ārstu, medmāsu vai citu veselības aprūpes speciālistu.

Citi ieteikumi...

Ja vajadzīga papildu palīdzība

Iespējams, ka, atrodoties policijas iecirknī, tev būs vajadzīga palīdzība, lai tu saprastu, kas notiek. Ja tu esi 16 gadu vecs vai vecāks, šo palīdzību var sniegt īpaši apmācīta atbalsta persona, ko sauc par atbilstošu pieaugušo. Tas varētu būt nepieciešams, ja tev ir mācīšanās grūtības vai garīgās veselības problēmas. Ja policijas darbinieki uzskatīs, ka tev vajadzīga atbilstoša pieaugušā palīdzība, viņi to sagādās - arī tad, ja tu to nelūgsi.

Tulka nodrošināšana, lai tev palīdzētu

Svarīgi, lai tu saprastu to, kas tiek teikts policijas iecirknī. Ja tu nerunā angļu valodā vai to nesaproti, policijas darbinieki sagādās cilvēku, kas runā tavā valodā un kas palīdzēs tev saprast teikto. Šo cilvēku sauc par tulku. Par to nav jāmaksā.

Palīdzības saņemšana, lai varētu savstarpēji sazināties

Bieži vien cilvēkiem ir grūti saprast, kas notiek policijas iecirknī. Policijas darbiniekiem tev jāpajautā, vai tev vajadzīga palīdzība un vai tu par kaut ko neesi pārliecināts. Ja nepieciešams, viņiem jāpiedāvā tev palīdzība lasīšanā. Ja esi nedzirdīgs vai tev ir grūtības skaidri sazināties, policijas darbinieki sagādās cilvēku, kas tev palīdzēs. Tas varētu būt zīmju valodas tulks vai cits piemērots speciālists. Par to nav jāmaksā.

Ja tu neesi brits

Ja tu neesi Lielbritānijas pilsonis, policijai tev jāpiedāvā sazināties ar tavas valsts vēstniecību vai konsulātu, lai viņiem informētu, kur tu esi un kāpēc atrodies policijas iecirknī. Pēc tam kāds var tevi privāti apmeklēt un nokārtot tev tikšanos ar advokātu.

Kas notiek, ja esi apsūdzēts noziegumā vai nogādāts policijas iecirknī saskaņā ar orderi?

Ja esi apsūdzēts pārkāpumā, tev varētu atļaut doties prom no policijas iecirkņa, vai arī tev būtu jāpaliek policijas iecirknī un nākamajā dienā tevi aizvestu uz tiesu. Ja esi atvests uz policijas iecirkni saskaņā ar orderi, tevi varētu aizturēt un nākamajā dienā aizvest uz tiesu. Dažās situācijās tev varētu atļaut doties mājās.

Cik ilgi tevi var turēt apcietinājumā?

Policija tevi var aizturēt policijas iecirknī līdz pat 12 stundām, neizvirzot apsūdzību par pārkāpumu. Policija var pagarināt šo laiku līdz 24 stundām, bet tikai tādā gadījumā, ja tam piekrīt augstākstāvošs policijas darbinieks. Tev ir tiesības izteikt savas domas par šo lēmumu, vai arī tu vari izvēlēties, ka tavš advokāts runā ar policijas darbiniekiem tavā vārdā.

Iespēja iepazīties ar dokumentiem

Ja tava lieta nonāks tiesā, tev vai tavam advokātam izsniegs rakstisku paziņojumu par pierādījumiem lietā. Tas ļaus tev vai tavam advokātam sagatavoties aizstāvībai. Ja tu nesaproti angļu valodu, tev ir tiesības pieprasīt, ka šo informāciju vai vismaz atbilstošas svarīgu dokumentu daļas iztulko.

Citi ieteikumi...

Informācija par tiesībām uz advokātu

- Policijas darbinieki jautās, vai tu vēlies runāt ar advokātu. Policijas darbinieki sazināsies ar tavu advokātu, cik vien drīz iespējams.
- Tev ir atļauts jebkurā laikā privāti sarunāties ar advokātu. Sarunāties var pa telefonu, vai arī advokāts var apmeklēt tevi policijas iecirknī.
- Sarunāšanās ar advokātu ir ierasta prakse, un tas neliek domāt, ka esi izdarījis kaut ko nepareizi.
- Advokāta darbs ir aizsargāt tavas tiesības un sniegt padomus juridiskos jautājumos.
- Tu vari izvēlēties runāt ar advokātu, ko pazīsti, vai ar advokātu, ko nodrošina policija un ar kuru tu tāpat vari runāt – šādu advokātu sauc par valsts apmaksātu advokātu. Valsts apmaksātais advokāts ir neatkarīgs un nestrādā policijā.
- Ja policija tevi noprotinās, tev jautās, vai tu gribētu, ka noprotināšanas laikā telpā atrodas advokāts.
- Parasti policijai nav atļauts tevi noprotināt bez advokāta klātbūtnes, ja esi pieprasījis, lai telpā kopā ar tevi ir advokāts.
- Tu vari mainīt domas par runāšanu ar advokātu un jebkurā laikā vari pieprasīt advokātu. Pēc iespējas drīzāk pasaki to policijas darbiniekiem, un viņi sazināsies un nodrošinās tev advokātu.
- Ja advokāts neierodas policijas iecirknī vai tev vēlreiz jārunā ar advokātu, tu vari lūgt policijas darbiniekus atkārtoti sazināties ar advokātu. Pēc tam, kad policijas darbinieki ir sazinājušies ar advokātu, viņi nevar noteikt, kad advokāts ieradīsies. Ja vēlies, policijas darbinieki var izstāstīt advokātam tavas domas un vēlmes.

Tavas tiesības sūdzēties

- Tev ir tiesības sūdzēties par policijas izturēšanos pret tevi.
- Ja tu iesniegsi sūdzību par Skotijas policiju, tas tevi neparādīs sliktā gaismā.
- Tu vari iesniegt sūdzību, kad esi apcietināts.
- Ja apcietinājuma laikā vēlies iesniegt sūdzību, lūdz iespēju runāt ar policijas inspektoru vai kādu augstākas pakāpes policijas darbinieku.
- Ja vēlies iesniegt sūdzību pēc tam, kad esi atbrīvots, vari doties uz jebkuru policijas iecirkni.
- Ja aizturēšanas laikā vai apcietinājumā policijas iecirknī tevi aizskar vai ievaino policists, tev jāiesniedz sūdzība Skotijas policijas profesionālo standartu departamentam (Police Scotland Professional Standards Department).
- Lai sūdzētos, zvani 101 vai dodies uz vietējo policijas iecirkni.
- Vari arī lūgt, lai kāds cits iesniedz sūdzību tavā vārdā. Tas var būt viens no taviem vecākiem, tavs partneris vai kāds cits, kam tu uzticies. Tādā gadījumā tev viņiem jādod rakstiska atļauja.

Šī informācijas lapa ir izstrādāta kopā ar STARR (Skotijas vienīgā organizētā vide cilvēkiem ar pieredzi par aizgādību brīvības atņemšanas apstākļos) dalībniekiem partnerībā ar Children and Young People's Centre for Justice (CYCJ) un Skotijas valdību. Sadaļa "Tavas tiesības sūdzēties" ir pielāgota no organizācijas People First Scotland materiāliem.

Par plašāku informāciju un atbalstu vari uzzināt vietnē [justtherightspace.org](https://www.justtherightspace.org)

© Crown copyright 2023